

Paikallinen virka- ja työehtosopimus haitta-/hälytysrahan maksamisesta

1 §

Sopimuksen tarkoitus

Tämän paikallisen virka- ja työehtosopimuksen tarkoitus on turvata välttämätön henkilöstön saanti yllättäviin tai kiireellisiin työtilanteisiin ja siten varmistaa potilas/asiakasturvallisuus ja/tai toimintojen jatkuminen mahdollisimman vähäisin häiriöin. Sopimuksessa määritellään ko. tilanteissa käytettävien korvausten suuruus. Sopimuksen tarkoitus ei ole paikata suunnitteluvaiheessa jo tiedossa olevien henkilöstöresurssien vajeita.

Haitta-/hälytysrahasopimusta sovelletaan vasta kun muut vaihtoehdot on selvitetty.

Tällä sopimuksella ei voida laajentaa työnantajan direktio-oikeutta. Pelkästään tämän sopimuksen nojalla ei voida velvoittaa työntekijää sopimuksen mukaisiin työvuorojärjestelyihin.

2 §

Soveltamisala ja määritelmät

Tällä sopimuksella sovitaan paikallisesti toisin Hyvinvointialan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (HYVTES, voimassa 1.3.2023–30.4.2025) ja Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työ- ja virkaehtosopimuksen (SOTE-sopimus, voimassa 1.5.2022-30.4.2025) 3 luvun 22 §:n mukaisesta hälytysrahasta.

Tätä sopimusta sovelletaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluksessa oleviin Hyvinvointialan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (HYVTES) sekä Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työ- ja virkaehtosopimuksen (SOTE-sopimus) piiriin kuuluviin viranhaltijoihin ja työntekijöihin. Sopimuksen kohtia 5 § ja 6 § ei sovelleta Pelastuslaitoksen henkilöstöön eikä sopimuksen kohtia 8–9 § sovelleta muihin kuin pelastuslaitoksen henkilöstöön.

Tätä sopimusta sovelletaan soveltuvien osin myös sopimuspelastajiin.

Sopimusta ei sovelleta hyvinvointialueen Lääkärisopimuksen piiriin kuuluviin viranhaltijoihin ja työntekijöihin.

Haitta-/hälytysrahalla tarkoitetaan korvausta työhön saapumisesta aiheutuvasta häiriöstä ja/tai haitasta yllättävässä tai kiireellisessä tilanteessa, jossa työntekijä/viranhaltija työnantajan toimesta kutsutaan työhön hänen vapaa-aikanaan tai muutoin muutetaan työntekijän suunniteltuja työvuoroja tässä sopimuksessa mainituilla tavoilla.

Hälytysrahaa ei makseta varallaoloajalta, pois lukien 8 §:n tilanteissa Pelastuslaitoksen viranhaltijoille/työntekijöille. Haitta-/hälytysraha maksetaan aina varsinaisen palkan lisäksi.

Haitta-/hälytysrahan maksamisesta päättää työntekijän/viranhaltijan lähiesihenkilö. Maksamisen edellytyksenä on, että kutsun tekee toimintayksikön toiminnasta vastuussa oleva työnantajan edustaja tai hänen valtuuttamansa työntekijä/viranhaltija.

Samaan hälytykseen liittyvät useat työvuorojärjestelyt oikeuttavat ainoastaan yhteen haitta-/hälytysrahaan. Hälytystyön aikana tulleesta uudesta hälytyksestä ei myöskään makseta uutta hälytysrahaa.

3 §

Haittaraha 40/80 €

Jatketaan suunniteltua työvuoroa vähintään **30min** maksetaan 40 euron suuruinen haittaraha ja vähintään **1 h** ylittävästä suunnitellun työvuoron jatkamisesta maksetaan 80 euron suuruinen haittaraha. Työvuoron jatkaminen tulee tapahtua äkillisesti ja pakottavasta syystä siten, että vuoron tarkka päättymisajankohta ei ole tiedossa asiasta päätettäessä. Suunnitellun työvuoron jatkumiseen tulee olla työntekijän suostumus työvuoron jo alettua. Toiminta tulee suunnitella niin, että työt saadaan tehtyä suunnitellun työajan puitteissa.

Työvuoron jatkumisen äkillisesti ja pakottavasta syystä tulee johtua:

- asiakkaan/potilaan välittömän hoidon jatkumisesta/alkamisesta ja sillä turvataan hoidon jatkuminen sekä asiakas-/potilasturvallisuus
- pelastustoimen kiireellisestä hälytystehtävästä

Soveltamisohje:

Äkilliseksi ja pakottavaksi syyksi katsotaan tilanteet, kun työvuoron jatkuminen tulee tietoon ja suunniteltua työvuoroa on jäljellä alle 3 tuntia.

Äkillisellä ja pakottavalla asiakkaan/potilaan välittömällä hoidolla tarkoitetaan esimerkiksi seuraavia tilanteita:

- työvuoron jatkaminen mahdollistaa kesken olevan toimenpiteen/työtehtävän suorittamista loppuun ja tällöin välttyään muun henkilökunnan hälyttämiseltä työhön.
- hätäkeskus hälyttää ensihoitoyksikön kiireelliselle tehtävälle ja tehtävälle tulee lähteä, vaikka työvuoro jatkuisi yli suunnitellun
- kotihoidon asiakkaalle on jouduttu hälyttämään ensihoitoyksikkö ja työntekijä odottaa asiakkaan luona ensihoitoyksikön saapumista

Pelastustoimen äkillisellä ja pakottavalla hälytystehtävällä tarkoitetaan esimerkiksi seuraavia tilanteita:

- kiireelliselle hälytystehtävälle tulee lähteä viipymättä, esim. tulipalo, kolari (jossa henkilövahinkoja), ihmisen pelastaminen vedestä/korkealta

Äkilliseksi ja pakottavaksi syyksi EI katsota edellisiä esimerkkitalanteita, kun työvuoron jatkuminen tulee tietoon ja suunniteltua työvuoroa on jäljellä yli 3 tuntia.

Äkilliseksi ja pakottavaksi tilanteeksi ei katsota esimerkiksi seuraavia tilanteita:

- Työvuoron jatkuminen on tiedossa jo työvuoron alkaessa.
- Kirjaaminen tehdään suunnitellun työvuoron päätyttyä.
- Ensihoidon työntekijä on komennuksella toisella asemalla ja paluu omalle asemalle ei tapahdu suunnitellun työajan puitteissa.

- Kaikkien suunniteltujen kotihoidon asiakkaiden luona ei keretä muutoin käymään muun henkilökunnan poissaolojen vuoksi ja tämä on tiedossa jo työvuoron alkaessa

Pelastustoimen äkillisellä ja pakottavalla hälytystehtävällä ei tarkoiteta esimerkiksi:

- Pelastustoimen kiireetön hälytystehtävä, johon ei tarvitse lähteä viipymättä ja se voi odottaa seuraavan työvuoron saapumista
- Pelastustoimen työntekijä on komennuksella toisella asemalla ja paluu omalle asemalle ei tapahdu suunnitellun työajan puitteissa.

Mikäli haittarahaa ei makseta, maksetaan kuitenkin virka- ja työehtosopimuksen mukaiset lisä – ja/tai ylityökorvaukset sekä mahdolliset muut työaikakorvaukset.

4 §

Haittaraha 120 € arkisin/140 € viikonloppuisin

Haittarahan suuruus on 120 euroa arkisin ja 140 euroa viikonloppuisin. Lisäksi maksetaan mahdolliset lisä- ja/tai ylityökorvaukset ja mahdolliset epämukavan työajan korvaukset.

Haittaraha maksetaan seuraavissa tilanteissa:

1. Töihin kutsutaan vapaa-ajalta 24 tunnin valmiusaikaa noudattaen.

Haittarahaa ei makseta, jos työvuoron muutos koskee enintään 1 tunnin aikaistamista suunnitellun työvuoron alkamisajankohtaan. Töihin jo kutsutun työntekijän toisesta peräkkäisestä työvuorosta (kohta 4) ei makseta uutta haittarahaa. Mikäli kutsu tapahtuu enintään 5 tunnin valmiusaikaa noudattaen, maksetaan viranhaltijalle/työntekijälle matkakorvaus työhön kutsun aiheuttamista matkakuluista.

2. Työvuoroa vaihdetaan äkillisesti, eli enintään 24 tuntia ennen suunnitellun tai muutetun vuoron alkamista siten, että vuoron alkamisaika muuttuu noin yhden työvuoron pituuden verran, esim. iltavuoron vaihtaminen yövuoroksi.

Sunnuntain työvuoron vaihtamisesta voidaan sopia jo perjantaina esihenkilön toimesta.

3. **Vapaapäivä vaihdetaan työpäiväksi** tai normaalin työpäivän pituiseksi varallaoloajaksi äkillisesti, eli enintään 24 h ennen työvuoron/varallaolon alkamista tai sunnuntain työvuoro/varallaolo sovitaan perjantaina esihenkilön toimesta. Vapaapäiviä vaihdettaessa tulee huomioida työaikalain viikkolepoaikaa koskevat määräykset.

4. **Jäädään toiseen peräkkäiseen työvuoroon** tai normaalin työpäivän pituiseen varallaoloon siten, että toiseen vuoroon jäämisestä sovitaan ensimmäisen työvuoron aikana tai enintään 24 h ennen alkuperäisen työvuoron alkamista tai toiseen vuoroon jäämisestä sunnuntaina sovitaan perjantaina esihenkilön toimesta. Syynä toisen vuoron tekemiseen on vuoroon suunnitellun työntekijän sairastuminen tai muu äkillinen poissaolo tai pakottava potilastilanne, jossa vuoroon joudutaan lisäämään työntekijöitä suunnitellusta määrästä. Jälkimmäinen työvuoro voi olla osittain päällekkäinen ensimmäisen kanssa siten, että jälkimmäistä työvuoroa on jäljellä vähintään noin puolet sen pituudesta.

Viikonlopulla tarkoitetaan perjantaina alkavan yövuoron ja maanantaina päättyvän yövuoron välistä aikaa. Arkipyhää ei rinnasteta viikonloppuun.

5 §

Hälytysraha 210 € arkisin/230 € viikonloppuisin

Suuruudeltaan 210 euroa arkisin ja 230 euroa viikonloppuisin oleva hälytysraha maksetaan, mikäli viranhaltija/työntekijä kutsutaan työhön vapaa-ajaltaan toiminnan ruuhkatuessa erittäin poikkeuksellisen tilanteen takia. Tällaisiin erittäin poikkeuksellisiin tilanteisiin sisältyy uhka potilasturvallisuuden vaarantumisesta. Näihin lukeutuvat esimerkiksi suuret onnettomuustilanteet, jolloin kiireellisen hoidon tarpeessa on selkeästi tavanomaista enemmän potilaita. Hälytysrahaa ei makseta säännöllisesti toistuvissa tilanteissa, joita ovat esimerkiksi poissaolojen paikkaamiset.

Työhön kutsumisen tarpeen ja potilasturvallisuuden vaarantumisen arvioi päivystävä lääkäri yhdessä yksikön vuorovastaavan kanssa. Työhön on saavuttava noin 30 minuutin kuluessa kutsun saamisesta.

Tukipalveluhenkilöstön osalta hälytyksen tekee päivystyksellisen toimintayksikön vuorovastaava/ tilaajan edustaja, joka palvelua hälytysluonteisesti tarvitsee välttämättömän ja välittömän toiminnan turvaamiseksi.

Mikäli työaika on yli kaksi (2) tuntia, maksetaan jokaiselta kaksi (2) tuntia ylittävältä päättyneeltä puolelta tunnilta 20 euron suuruinen lisäkorvaus.

Hälytysrahan lisäksi ei makseta lisä-, yli-, lauantai-, sunnuntai-, aatto-, iltai- tai yötyökorvauksia. Tehtyjä tunteja ei käytetä vajaaksi jääneiden työvuorolistojen täyttöön. Hälytysrahaa ei makseta, jos työvuoron muutos koskee enintään 1 tunnin muutosta vuoron alkamisajankohtaan.

Viranhaltijalle/työntekijälle maksetaan matkakorvaus hälytystyön aiheuttamista matkakuluista.

Viikonloppulla tarkoitetaan perjantaina alkavan yövuoron ja maanantaina päättyvän yövuoron välistä aikaa. Arkipyhää ei rinnasteta viikonloppuun.

Mikäli tässä pykälässä tarkoitettu hälytys osoittautuu aiheettomaksi, mutta vapaa-ajaltaan työhön kutsuttu työntekijä on jo ehtinyt tulla työpaikalle, maksetaan viranhaltijalle/työntekijälle 3 §:n mukainen 40 euron suuruinen haittaraha.

6 §

Hälytysraha 300 € arkisin ja 350 € viikonloppuisin

Suuruudeltaan 300 euroa arkisin ja 350 euroa viikonloppuisin oleva hälytysraha maksetaan, mikäli tietyn erityisosaamisen omaava viranhaltija/työntekijä kutsutaan työhön vapaa-ajaltaan erittäin kiireelliseen hälytysluonteiseen työhön. Tällaisessa työssä on kyse yksittäisen potilaan hengen tai terveyden pelastavasta kiireellisestä leikkauksesta, tutkimuksesta tai toimenpiteestä, tai kriittisestä hätätilanteesta ja/tai sen syntymisen ehkäisemisestä.

Työhön kutsumisen tarpeen arvioi päivystävä lääkäri ja työhön on saavuttava noin 20 minuutin kuluessa kutsun saamisesta.

Mikäli työaika on yli kaksi (2) tuntia, maksetaan jokaiselta kaksi (2) tuntia ylittävältä päättyneeltä puolelta tunnilta 20 euron suuruinen lisäkorvaus.

Hälytysrahan lisäksi ei makseta lisä-, yli-, lauantai-, sunnuntai-, aatto-, ilta- tai yötyökorvauksia. Tehtyjä tunteja ei käytetä vajaaksi jääneiden työvuorolistojen täyttöön. Hälytysrahaa ei makseta, jos työvuoron muutos koskee enintään 1 tunnin muutosta vuoron alkamisajankohtaan.

Viranhaltijalle/työntekijälle maksetaan matkakorvaus hälytystyön aiheuttamista matkakuluista.

Viikonlopulla tarkoitetaan perjantaina alkavan yövuoron ja maanantaina päättyvän yövuoron välistä aikaa. Arkipyhää ei rinnasteta viikonloppuun.

Mikäli tässä pykälässä tarkoitettu hälytys osoittautuu aiheettomaksi, mutta vapaa-ajaltaan työhön kutsuttu työntekijä on jo ehtinyt tulla työpaikalle, maksetaan viranhaltijalle/työntekijälle 3 §:n mukainen 40 euron suuruinen haittaraha.

7 §

20 € puhelinkonsultaatio

Vapaa-aikaan kohdistuvasta häiriöstä maksetaan 20 euron suuruinen haitta-/hälytysraha viranhaltijalle/työntekijälle, joka ei ole varalla. Samaan tuntiin sisältyneistä muista puheluista ei makseta uutta haitta-/hälytysrahaa. Puhelinkonsultaation tulee liittyä työohjeiden tai hoito-ohjeiden konsultointiin.

8 §

Hälytysraha Pelastuslaitoksella hälytystyöhön kutsuttaessa

Kutsuttaessa tämän sopimuksen piiriin kuuluvaa henkilöstöä vapaaltaan hälytystyöhön maksetaan töihin saapuville hälytysraha, jonka suuruus määräytyy henkilöstön kelpoisuuden ja hälytysajankohdan perusteella siten, että hälytysrahan perusyksikkö määräytyy HYVTES:n/SOTE-sopimuksen 3

luvun 22 §:n mukaan ja hälytysrahojen kappalemäärä vaihtelee henkilöstön kelpoisuuden ja ajankohdan mukaan, alla olevassa taulukossa esitetyllä tavalla:

Hälytysrahakertoimet 1.6.2025 alkaen

Pelastustoimen tehtävät

Kelpoisuus	Arkipäivät	Arkiyöt	La-Su
Savusukelluskelpoinen	6	8	10
Paineilmalaitteen käyttäjä	4	6	8
Pelastustoimikelpoinen tai pitkä saapumisaika	1	1	3

Ensivastetehtävät

Kelpoisuus	Arkipäivät	Arkiyöt	La-Su
väh. 2. tason ensivastekelpoisuus	6	8	10
1. tason ensivastekelpoisuus	4	6	8
Pitkä saapumisaika	1	1	3

Ensihoidon tehtävät

Kelpoisuus	Arkipäivät	Arkiyöt	La-Su

Perus- ja hoitotason ensihoitajat	6	8	10
Pitkä saapumisaika	1	4	3

Soveltamisohje:

Savusukellus- ja ensivastekelpoisuus määritellään erillisissä pelastusjohtajan toimintaohjeissa. Sulkuihin merkitty taso (taso 1-4) firefit-indeksiin perustuvaan lääkärinlausuntoon.

Mikäli HYVTES:n/SOTE-sopimuksen hälytysrahasta sovitaan valtakunnallisesti toisin, käytetään sitä perustasona.

Hälytysraha maksetaan korotettuna työntekijälle tai viranhaltijalle, sillä edellytyksellä, että hän saapuu työpaikalle 0–15 minuutin aikana hälytyksestä. Muussa tapauksessa hälytysraha maksetaan yksinkertaisena 30 minuuttiin saakka. Varikkovalmiustehtävässä korotetut hälytysrahat maksetaan 30 minuuttiin saakka.

Viikonlopun korotetut hälytysrahat maksetaan perjantaista klo 18.00 alkaen, maanantaihin klo 06.00 saakka. Yöajan hälytysrahat maksetaan ajalla klo 21.00–06.00.

Hälytettäessä viranhaltija/työntekijä varallaolosta työhön 8 §:n mukaisesti, maksetaan hänelle korvaukset 8 §:n mukaisesti.

9 §

Hälytystehtävien vähimmäiskorvaus ja työajaksi katsottava aika

Hälytystehtävästä, josta työntekijälle tulee maksettavaksi 8 §:n mukainen hälytysraha, maksetaan palkkaa aina vähintään kahdelta tunnilta.

Soveltamisohje 1:

Työntekijä hälytetään työhön klo 11.00. Tehtävä, jonka hän käy suorittamassa päättyy 11.35. Työntekijälle maksetaan palkkaa klo 11.00–13.00.

Soveltamisohje 2:

Työntekijä hälytetään työhön klo 11.00. Tehtävä, jonka hän käy suorittamassa päättyy 11.35 ja hän poistuu paloasemalta.

Työntekijä hälytetään uudelleen työhön klo 12.30. Tehtävä, jonka hän käy suorittamassa päättyy 13.45. Työntekijälle maksetaan palkkaa klo 11.00–14.30. Koska työntekijä on poistunut tehtävien välillä työpaikalta, maksetaan työntekijälle hälytysrahat myös toisesta hälytyksestä.

Työaika on edellisestä riippumatta se aika, jonka kuluessa työntekijä on työnantajan käytettävissä ja sen johdon ja valvonnan alainen. Työaika päättyy siihen, kun hälytystehtävän suorittamisen jälkeen työntekijä poistuu työpaikalta.

10 §

Työaikakirjanpito

Tämän sopimuksen 4 §:ssä sekä 7 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa työaika leimataan toteutuneen mukaan työajanseurantajärjestelmässä.

Tämän sopimuksen 5 §:n ja 6 §:n tilanteissa tehdyt työtunnit merkataan hälytysrahalomakkeelle, joka arkistoidaan maksamisen jälkeen. Työaikaa ei leimata.

11 §

Sopimukseen liittyvien erimielisyyksien ratkaisu

Paikallista sopimusta koskevat soveltamis- ja tulkintaerimielisyydet ratkaistaan paikallisten sopimusosapuolten välisissä neuvotteluissa jommankumman sopijaosapuolen niin pyytäessä. Soveltamista ja tulkintaa koskevat erimielisyydet ratkaistaan ensi sijassa, sillä perusteella, mikä on ollut sopijaosapuolten yhteinen tarkoitus.

12 §**Sopimuksen voimassaolo**

Sopimus on voimassa määräaikaisesti 1.6.2025-31.5.2026. Paikallinen sopimus voidaan kuitenkin milloin tahansa irtisanoa päättymään kolmen (3) kuukauden kuluttua irtisanomisen tiedoksi antamisesta.

Allekirjoitukset**Siun sote – Pohjois-Karjalan hyvinvointialue**

Kirsi Leivonen
hyvinvointialuejohtaja

Pirjo Manninen
henkilöstöjohtaja

Vilja Laurila-Rontti
Tehy
ao puheenjohtaja

Markku Nuutinen
Tehy
pääluottamusmies

Tarja Orbinski
Super
pääluottamusmies

Anita Ruotsalainen
Super
pääluottamusmies

Virve Mikkonen

Pasi Hyttinen

Juko
pääluottamusmies

Jhl
pääluottamusmies

Heli Toroskainen
Jyty
pääluottamusmies